

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/publikacje/ksiazki-wroclaw/33453,Czesi-w-wiezieniach-okupowanej-Europy.html>
17.04.2024, 05:44

Czesi w więzieniach okupowanej Europy

Andrzej Kurek, Czesi w więzieniach okupowanej Europy, Wrocław-Opole 2006, 462 s.

Czechów podczas II wojny światowej więziono w różnych miejscach Europy. Lista osób narodowości czeskiej, jakie przebywały w więzieniach sądowych ulegała ciągłym zmianom. W większości przypadków zmiany liczebności więziennej populacji Czechów nie było spowodowane zakończeniem odbywania orzeczonej kary, darowaniem kar, zwalnianiem z więzień. Wynikały głównie z przekazywania więźniów do dyspozycji gestapo, obozów koncentracyjnych, zgonów więźniów, wykonywania egzekucji czy dokonywanych na więźniach mordów. Powszechną praktyką stosowaną przez hitlerowski wymiar sprawiedliwości wobec Czechów było wykonywanie w więzieniach sądowych orzeczonych wyroków kary śmierci. Procesowi temu towarzyszyły nieustannie surowe represje karne, jakie były stosowane przez hitlerowców wobec tej grupy narodowościowej.

(...)

Należy sądzić, że podawane informacje przybliżają mało znana problematykę czeskich więźniów sądowych, którzy podobnie jak polscy więźniowie często trafiali za kraty wielu więzień Europy. Mimo znacznych braków w dokumentacji archiwalnej i źródłowej, wyniki poszukiwań wskazują, że to właśnie Czesi, obok Niemców i Polaków, stanowili największą grupę narodowościową pod względem liczby osób straconych w hitlerowskich więzieniach sądowych. Prezentowane dane wskazują, że sposób działania hitlerowskiego państwa wobec narodu czeskiego opierał się niejednokrotnie o pozory sprawiedliwości. Warto o tym pamiętać także dlatego, że na terenie Protektoratu Czech i Moraw tylko jedno więzienie sądowe według wydanych rozporządzeń i właściwości egzekucyjnych było wyznaczone do wykonywania orzeczonych sądowych wyroków śmierci. Przytoczona tu uwaga jest ważna także dlatego, że miejsca zgonów więźniów narodowości czeskiej, którzy ponieśli śmierć w więzieniach sądowych znajdują się w różnych częściach Europy, a w wielu przypadkach pozostają nieznane do dziś. Z całą pewnością przedstawione wyniki badań udowadniają, że hitlerowska Europa była również bezlitosna dla narodu czeskiego.

(fragmenty *Zakończenia*)

